

www.topsracija.com

Fondacija „Novi Sad 2021 - Evropska prestonica kulture“ u cilju uspostavljanja transparentnog modela za realizaciju projekta oslikavanja javnih zidnih površina priredila je u sredu, 3. maja prvu diskusiju „NOVI SAD - GRAD MURALA“. Na poziv Fondacije odazvali su se umetnici i udruženja koje se bave urbanom kulturom, ali i gradske institucije koje su, na neki način, nadležne za uređenje javnih prostora i u konstruktivnoj diskusiji započeli dugotrajan proces oblikovanja modela koji će biti funkcionalan i primenjiv u narednim godinama.

Direktor Fondacije „Novi Sad 2021 – Evropska prestonica kulture“ Nemanja Milenković, ističe da proces muralizacije nije nova stvar, on se dešava širom sveta već decenijama, naročito u Evropskim prestonicama kulture u manjoj ili većoj meri. Ono što je novo jesu „mostovi“ koje želimo da gradimo.

- Za Novi Sad te „mostove“ u kontekstu muralizacije čine dve stvari. Jedna je metodologija, odnosno način na koji hoćemo da do nje da dođe. To će podrazumevati tri ključne kategorije koje su važne za svaku EPK, a to su participacija i evropska dimenzija koje će skupa dovesti do demokratičnog procesa koji je preduslov sistematičnom pristupu urbanoj kulturi u kojoj učestvuju svi akteri – građani, lokalni i inostrani umetnici, udruženja i institucije. Druga nova stvar jesu sama dela koja će se na kraju desiti. Ono što je bitno je da su ta dela posledica i rezultat zajedničkog, dugoročnog, kontinuiranog i sistematskog rada a ne ad-hoc rešenja i akcije i rekacije na određene događaje u gradu – rekao je Milenković.

On je još jednom naglasio da je način kako želimo ubuduće da dolazimo do rešenja nov, a sam rezultat tog rešenja će uvek biti originalan jer ga na kraju umetnik stvara. Taj nov način podrazumeva da eksperti odrede koje su to lokacije pogodne za murale, koja dela na kojim lokacijama i koji bi to umetnici mogli da realizuju, ali na koji način i kako građani participiraju šta u kom delu grada može da bude.

- Tu postoje određena vrsta pravila koja kod nas nisu primenjena i zato mi želimo da pokrenemo taj proces tako što ćemo, pre svega, sistemski postaviti stvari što je preduslov kontinuiranog napretka u svemu, a pogotovo u kulturi - kazao je Milenković.

Internacionalni savetnik Fondacije „Novi Sad 2021“ Kristijan Potiron, koji je direktno učestvovao u realizaciji projekta Evropska prestonica kulture u Košicama, Plzenu i Bukureštu, smatra da „problem murala u centru“ nije jedini problem koji se desio samo u Novom Sadu.

- Taj problem smo imali i u Košicama gde je dolazilo do sukoba između slobode izražavanja umetnika i slobode šta žele da vide stanovnici Košica na gradskim zidovima – rekao je Potiron.

On naglašava da su murali jedinstvena prilika za svojevrsno razvijanje, odnosno edukaciju publike, jer veliki broj ljudi na javnim površinama, koje su svima dostupne, dolazi u direktni kontakt sa umetnošću, te ih murali istovremeno informišu i obrazuju o umetnosti.

Prema njegovim rečima, cilj današnjeg sastanka nije da Fondacija pruži podršku individualnim umetnicima ili projektima, već da oformi platformu koja će udružiti umetnike i omogućiti im održiv rad i uslove finansiranja i nakon godine u kojoj se realizuje projekat Evropska prestonica kulture, što je za Novi Sad 2021. godina.

- Fondacija je pozvala na pilot projekat koji će organizovati jedan ili dva događaja, ali cilj je da se umetnici povežu sa administracijom grada, javnim institucijama, NVO. Dobar primer za to su Košice u kojoj su umetnici organizovali nezavisni festival vizuelne umetnosti, koji je podržao njihov tim EPK. Taj festival postoji i danas, a rezultirao je sa više od 30 velikih murala koji su turistička atrakcija u Košicama - istakao je Potiron.

Na kraju, Potiron je napomenuo da je u celoj priči najvažnija evropska dimenzija koja je bitna u smislu povezivanja lokalnih umetnika sa kolegama iz inostranstva i stvaranju šire platforme i otvorene galerije vizulene umetnosti i murala.

Tokom diskusije umetnici su ukazali na jedan od glavnih problema - komplikovana i do kraja nejasna procedura dobijanja dozvole za izradu murala. Ujedno, izneta su dva modela „muralizacije Novog Sada“: predstavnici kulturnih institucija predložili su da se na muralima prikažu dela koja su izložena u novosadskim muzejima, dok su umetnici i članovi udruženja zastupali stav da murali trebaju da prate urbane, savremene trendove.

Održavanjem diskusije Fondacija „Novi Sad 2021 - Evropska prestonica kulture“ još jednom je bila „most“ koji je prvi put na jednom mestu okupio, povezao i pokrenuo dijalog umetnika, udruženja, zainteresovanih građana sa jedne strane i predstavnika lokalnih institucija kao što su JP Urbanizam i Zavod za zaštitu spomenika kulture Novi Sad, sa druge strane.